

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

IV міжнародної науково-практичної конференції
студентів та молодих вчених

**«ОСВІТНІ І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ В
КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНИЙ
НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОСТІР
В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ»**

13–14 квітня 2023 року

Запоріжжя, Україна

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-
реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради

Ministry of Education and Science of Ukraine
Department of Education and Science of Zaporizhzhia Regional State
Administration Municipal Institution of Higher Education “Khortytsia National
Educational and Rehabilitation Academy”
of Zaporizhzhia Regional Council

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
IV Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих
вчених
«ОСВІТНІ І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ В КОНТЕКСТІ
ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ
У МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОСТІР В УМОВАХ
ВОЄННОГО ЧАСУ»

BOOK OF ABSTRACTS
of the IV International scientific and practical conference of students and
young researchers
“EDUCATIONAL, CULTURAL AND ARTISTIC PRACTICES IN THE
CONTEXT OF UKRAINE’S
INTEGRATION INTO INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND INNOVATIVE SPACE
UNDER WARTIME CONDITIONS”

13-14 квітня 2023 року
April 13-14, 2023

Сімічева Юлія Миколаївна,
викладач кафедри соціально-гуманітарних
дисциплін, Хортицька національна академія,
м. Запоріжжя, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ГРУПОВОЇ РОБОТИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Навчання англomовному професійному спілкуванню є одним з найважливіших завдань викладача іноземної мови у вищому навчальному закладі, адже Україна знаходиться на шляху інтеграції до світового інформаційного простору. Саме тому освіта нашої держави прагне бути не відокремленою і спрямованою лише на вузькі внутрішні потреби, а розширювати кордони професійної діяльності і пізнавальної взаємодії студентів. Більшість навчальних закладів країни в умовах військового стану навчаються дистанційно, що дає можливість викладачу використовувати весь спектр сучасних інформаційно-комунікативних технологій для підвищення ефективності навчальної взаємодії.

Проблемі дистанційного навчання постійно приділяли увагу педагоги, методисти і науковці, зокрема такі як О. Андрєєв, Ю. Горвіц, Є. Дмітрієва, К. Кожухов, В. Кухаренко, Н. Майєр, Н. Муліна, Є. Полат, В. Свиридчук та інші.

Дистанційне навчання розглядається науковцями як форма організації освіти, коли студенти віддалені від викладача у просторі і часі, але можуть підтримувати діалог за допомогою засобів комунікації [2; 72].

Дистанційне навчання може відбуватися двома способами: синхронно (взаємодія між викладачами та студентами відбувається за допомогою безпосереднього спілкування на таких початкових платформах як Zoom, Google class) та асинхронно (студенти опрацьовують навчальний матеріал самостійно і виконують завдання для перевірки засвоєння інформації). Саме для вивчення іноземної мови професійного спрямування синхронне навчання є більш ефективним тому, що передбачає розвиток комунікативних навичок і можливість вдосконалення всіх видів мовленнєвої діяльності [5; 70]. Будь яка професійна лексика, не використана в живому спілкуванні, скоріше за все залишиться лише на рівні пасивного словникового запасу студента.

Саме тому час, приділений синхронному навчанню, слід використовувати по максимуму, залучати студентів до вживання мови в професійних ситуаціях спілкування, поєднувати різноманітні форми і методи роботи. Надзвичайно важливим, на даному етапі, є використання групової роботи.

Слід відмітити, що багато вчених приділили увагу саме цій формі роботи. Серед них: Х. Лійметіс, В. Первін, Дж. Хармер, Д. Браун, Т. Глазкова, О. Ярошенко, М. Виноградова та інші [2; 73]

Використання платформи Zoom дає можливість залучити студентів до парної та групової взаємодії на основі засвоєних лексичних одиниць та граматичних конструкцій завдяки функції «Сесійні зали». Викладач має змогу розподілити студентів по групах і контролювати їх роботу шляхом почергового приєднання до залів. З огляду на попередній досвід роботи варто зазначити, що кооперований характер навчальної діяльності групи підвищує її результативність. Почуття групової приналежності, атмосфера взаємної довіри, співпереживання, розуміння й підтримки; узгодженість дій; упевнене самопочуття та поведінка членів групи, їх об'єднання і співпраця при виконанні завдань сприяють створенню позитивної мотивації до вивчення мови а також спонукають до вживання

лексичних одиниць в процесі живої комунікативної взаємодії [3; 2]. Вони дозволяють засвоювати іноземну мову та стратегію, техніку навчальної роботи на основі подолання помилок і невдач.

У навчальній діяльності співпраця з учасниками групи є важливим компонентом професійного усвідомлення і розуміння навчальних понять і мовних структур. У студентів, які брали участь у груповій роботі, рефлексивні здібності формуються значно ефективніше, ніж у студентів, що опрацьовували матеріал самотійно або тільки в ході загального обговорення [3; 10]. Під час роботи в парі або групі, а особливо на етапі підведення підсумків такої діяльності, студенти вчаться відстоювати власну точку зору і вивчають можливі варіанти інтерпретації інформації іноземною мовою. Це сприяє розвитку зв'язного мовлення і навичок побудови монологічних та діалогічних висловлень на професійну тематику, торкаючись важливих і актуальних для них тем.

Організація роботи на занятті створюється таким чином, щоб студенти працювали для досягнення результату без контролю викладача. Може використовуватися на різних етапах практичного заняття [4; 462]. На етапі ознайомлення з лексичним матеріалом студентів можна залучати до парного тренування вимови і розуміння значення понять, на етапі закріплення граматичного матеріалу пропонувати завдання з пошуку і виправлення помилок в автентичному тексті, складання прикладів вживання граматичних конструкцій з використанням раніше засвоєної професійної лексики, тощо. Але найбільш цікаво і продуктивно групову роботу можна використовувати на етапі продуктивної діяльності після засвоєння теми: пропонувати студентам складати власні тексти і діалоги, що моделюють реальні ситуації спілкування, які можуть зустрітися їм в майбутній професійній діяльності. Таким чином студенти не лише засвоюють навчальний матеріал, а й приміряють на себе різні соціальні та професійні ролі, використовують міжпредметні зв'язки між професійними і мовними дисциплінами [3; 11]. Доцільним в цьому випадку буде включати момент змагання або дискусії для перевірки виконання завдання в сесійних залах. На початку виконання будь-якої роботи, що не передбачає постійний контроль викладача, чітко пояснюються цілі та правила завдання, що виконуватиметься в групі, дається орієнтовний план виконання та список лексичних і граматичних конструкцій для використання.

Для забезпечення максимальної ефективності групової роботи слід враховувати індивідуальні особливості студентів. Як зазначають викладачі-практики, оптимальна кількість студентів в групі має бути 4-5 осіб, якщо мова йде про проектну або творчу діяльність, і 2 студенти для репродуктивних мовних вправ [6]. Саме викладач повинен вибрати найбільш відповідний тип групи для даного виду роботи в залежності від цілей заняття.

Оцінювання групової роботи слід проводити комплексно, розділяючи оцінку рівня знань студента, з одного боку, і оцінку його роботи в складі групи, з іншого боку [1; 12]. Допускається також включати елемент самооцінювання та взаємного оцінювання в рамках групи, що сприятиме розвитку аналітичних вмінь студентів.

Групова взаємодія в процесі вивчення іноземної мови, особливо з залученням сучасних технологій навчання та інтернет-ресурсів, використовується як засіб інтенсифікації і оптимізації освітнього процесу, при якому яскраво виражені міжособистісні процеси, відсутні при індивідуальній роботі: спілкування, висока довіра, взаємний вплив, підтримка, ефективне використання ресурсів кожного студента, взаємодопомога [4; 464]. Під час дистанційного навчання учасникам освітнього процесу дуже не вистачає живого спілкування з однолітками, тому можливість колективного опрацювання матеріалу значно підвищує мотивацію до відвідування навчальних занять і вивчення мови в цілому.

Не зважаючи на ряд очевидних переваг, вдало і продуктивно організувати групову роботу в дистанційному форматі досить складно. Дуже часто студенти не готові до такої форми взаємодії, мало знайомі один з одним і стикаються з мовним бар'єром через страх зробити помилку, тощо. Завдання викладача – побудувати довірливі відносини між усіма учасниками навчального процесу, ставлячи за мету не здобуття балів, а оволодіння мовою, як інструментом професійної діяльності [5; 70]. Недостатній рівень мовної підготовки для вирішення задач професійного характеру також негативно впливає на процес і результат групової діяльності. В цьому випадку слід враховувати індивідуальні особливості групи, підбирати посилені завдання, надавати план та опорну лексику для їх виконання.

Отже, можна зробити висновок, що цілком можливо організувати групову і парну роботу навіть в дистанційному форматі. Її успіх напряму залежить від професійних і особистих якостей викладача і від бажання студентів працювати спільно і злагоджено. Викладачі і студенти мають бути психологічно готові до роботи в групі і до організації роботи груп. Основне завдання мовної підготовки у ВНЗ – здатність студентів до ефективної роботи у майбутньому, де в сучасному світі одну з найважливіших ролей відіграє вміння співпрацювати і разом вирішувати поставлені задачі. Саме групове навчання, яке базується на принципі колективної взаємодії, може допомогти їм розвинути уміння і навички для подальшої успішної реалізації себе у професійній сфері.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ващенко В. Ю. Аналіз систем керування навчанням і контентом та їх впровадження в навчальний процес. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2011. No 12(223). Ч. II. С. 5–17.
2. Лук'яненко В. В. Досвід упровадження дистанційного навчання для організації самостійної роботи студентів з англійської мови. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2014. Вип. 2. С. 70-75.
3. Ночвінова О. Використання парних та групових форм роботи: передовий досвід. *Освіта*. 2002. №16. С. 2 -13.
4. Чечельницька О. Групова робота як необхідна умова творчої співпраці на уроках німецької мови. *Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі*: матеріали Всеукр. наук-практ. конф. Вінниця: Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського / гол. ред. Т. І. Ямчинська. Вінниця, 2018. С. 462-464.
5. Adams J. E-learning offer myriad opportunities for rapid talent development. 2008. P. 69-73. URL: <http://yellowedge.files.wordpress.com/2008/03/adams.pdf>.
6. Forsell J., Frykedal K., Chiriac E. Teacher's perceived challenges in group work assessment. URL: https://www.researchgate.net/publication/349339037_Teachers'_perceived_challenges_in_group_work_assessment_Teachers'_perceived_challenges_in_group_work_assessment.